

SMERNICE O POTEKU DELA IN KRITERIJIH ZA RESTAVRIRANJE SLOVENSKE FILMSKE DEDIŠČINE

UVOD

Namen tega dokumenta je zagotoviti standardiziran, strokovni, transparenten postopek restavriranja AV del slovenske filmske dediščine (v nadaljevanju: AV delo).

SPLOŠNA DOLOČILA

S temi smernicami se določa standardni postopek restavriranja, ne glede na izvajalca, naročnika, tip filmskega materiala in obseg dela, razen, če smernice določajo drugače.

DEFINICJE POJMOV

restavriranje – večstopenjski postopek, ki poteka po točno določenih strokovnih standardih, katerega končni produkt je tehnično obnovljena, popravljena in prvotnemu izgledu enaka kopija filma v digitalni in filmski obliki. Restavrirano AV delo je praktično zamenljivo z originalom.

remastering – večstopenjski postopek, katerega končni produkt je tehnično obnovljena, popravljena ter izboljšana kopija filma, ki po svojih tehničnih in/ali vsebinskih lastnostih odstopa od prvotne verzije filma. Remaster ni zamenljiv z originalom in se obravnava kot nova verzija filma.

digitalizacija – je postopek spreminjanja analognega zapisa v digitalnega.

prvotni izgled – je izgled filma, kot je bil na novi nepoškodovani avtorizirani premierni/festivalski kopiji v času, ko je nastala. Brez sprememb, ki so posledica staranja in obrabe materialov.

separatni arhivski master - to je razkopiranje barvne slike na tri črno-bele negativne barvne izvlečke, ki nosijo informacijo o barvnih komponentah (rdeča, modra, zelena) slike. Vsak tak separaten črno-bel negativ ima daljšo življenjsko dobo kot barvni negativ. Pri primerno skladiščenem materialu lahko govorimo o življenjski dobi nekaj sto let.

TEHNIČNI STANDARDI

Slovenski filmski center, Slovenskim filmski arhiv in Slovenska kinoteka se zavežejo k sodelovanju, da bodo za potrebe restavriranja pridobili originalni negativ ter zvočni zapis na magnetnem traku ali tem najbližje obstoječe materiale, v primeru, da se hranijo v tujih arhivih.

V primeru, da originalnega negativa ni mogoče pridobiti iz tujine, se proces digitalizacije negativa izvede v državi, kjer se hrani. Zagotovljeni morajo biti tehnični standardi, navedeni v tem dokumentu. Proces restavriranja se izvede v Sloveniji.

V primeru digitalizacije v tuji državi le-ta poteka pod nadzorom izbranega restavriratorja.

Restavriranje se izvaja iz originalnega negativa. Restavriranje se ne izvaja na materialih druge,

tretje ali kasnejših generacij, razen v primeru, da je to edini ohranjeni material, kar se ugotavlja za vsako AV delo v pripravah na restavriranje. Izbran izvorni material potrди restavrator v povezavi s strokovno skupino.

Končni produkti procesa restavriranja so:

–Arhivski Master Paket MAP – Master Archive Package - je set nekompresiranih in nezakodiranih slikovnih in zvočnih datotek, identifikacijskih in dodatnih tehničnih meta podatkov v primernem formatu (matematično brezizgubni in nekompresirani slikovni in zvočni zapis) izdelan iz restavrirane in potrjene TIFF 12bit ali 16 bit, XYZ sekvence, v izvorni ločljivosti, namenjen za shranjevanje AV del za daljše obdobje; vsebovati mora celo slikovno polje kamere (kakor tudi zvočni optični zapis, perforacijo filmskega traku, itn...) in podpirati originalno projekcijsko frekvenco slike. Tako je optimiziran za shranjevanje in digitalno zaščito.

–Vmesni Dostopni Paket - IAP – Intermediate Access Package - je set nezakodiranih slikovnih in zvočnih datotek, identifikacijskih in dodatnih tehničnih meta podatkov v primernem formatu (matematično brezizgubna kompresija slikovnega zapisa, zvočni zapis brez kompresije (primer: JPEG2000lossless) izdelan iz restavrirane in potrjene TIFF 12bit ali 16bit, XYZ sekvence; namenjen je za produkcijo vseh distribucijskih formatov (digitalni kino, televizija, domači video, web...). Ni primeren za shranjevanje AV del za daljše obdobje, vsebuje le projekcijsko slikovno polje v ločljivosti 2k ali 4k in podpira le slikovne frekvence glede na mednarodno normo ISO za digitalno kinematografsko projekcijo. Produkt, ki je optimalen za izdelavo nadaljnjih mastrov prirejenih točno določenim standardom za distribucijsko širitev (DCP, DVB-T, BRD, DVD, VOD in podobno).

–35mm separaten arhivski master ali 35mm arhivski negativ master – se izvede po laboratorijskih standardih in ustaljenih praksah, obvezno se vsakokrat izvede tudi negativ testnih prizorov. Negativ se pregleda in potrди. V primeru, da je neprimeren se ga zavrne.

Osnovni tehnični minimum:

- slika je digitalizirana v resoluciji, ki odgovarja originalnemu AV delu + izvorni frekvenci snemanja + originalnemu razmerju stranic in velikosti slike ali večje + z zadovoljivo dinamiko svetlosti in barvno globino slike, da ohranimo specifičen izgled originala;

35mm filmski trak se digitalizira vsaj v 4k ločljivosti z zajemom vseh robov, tonske sledi in po potrebi perforacij.

16mm filmski trak se digitalizira vsaj v 3k ločljivosti z zajemom vseh robov, tonske sledi in po potrebi perforacij.

Digitalizacija se izvede v 12bit ali 16bit barvni globini

Dinamika svetlosti mora biti vsaj tolikšna kot je dinamika izvornega materiala (ne referenčna kopija)

AV delo se restavrira v vsaj 2k ločljivosti, v kolikor se dela arhivski negativ pa v 4k (za 35mm materiale) do konca leta 2017 pa vedno obvezno vsaj v 4k.

AV delo se restavrira vsaj v najboljšem standardiziranem barvnem prostoru oz. barvnem prostoru, ki se najbolj približa filmskemu traku. V primeru, da se prehaja iz večjega barvnega prostora v manjšega (primer: P3 --> rec.709) je obvezna ločena barvna korekcija celotnega AV dela tako, da je barvno neločljiv od restavriranega potrjenega originala in referenčne kopije.

V Slovenskem Filmskem Arhivu se poleg končnih produktov restavriranja hrani tudi surovi neobdelani digitalni zapis za potrebe arhivske in zgodovinske stroke v formatu DPX in zvok v

surovi neobdelani obliki in formatu WAV. Ta material postane del Master Arhivskega Paketa (MAP)

Vsi digitalni materiali se hranijo na LTO kasetah v vsaj treh (3) kopijah, ki morajo biti hranjene in obnavljane (migracije) v skladu z navodili za dolgoročno hrambo in splošno mednarodno arhivsko prakso na različnih fizičnih lokacijah. Ob vzpostavitvi novih tehnoloških standardov dolgoročnega hranjenja digitalnih materialov je potrebno v najkrajšem času poskrbeti za pravilno hranjenje.

METODA

Restavrirano delo mora biti po barvni tonaliteti in dinamiki svetlosti neločljivo od prvotnega izgleda filma. Zvok mora biti po dinamiki, glasnosti in frekvencah neločljiv od prvotnega zvoka AV dela.

Projekt vodi strokovno usposobljeni filmski restavrator, ki lahko svojo strokovnost dokaže (izobrazba, reference). Njegova naloga je sestaviti skupino strokovnjakov (v nadaljevanju: strokovno skupino), ki mu zagotavlja dialog in priskrbi strokovne ugotovitve. Ker je vsako restavriranje umetniško-interpretacijsko delo, mora biti restavrator sposoben sprejemati strokovne odločitve in tudi slikovno zvočne interpretacije, kot to določajo smernice. Odločitve morajo vedno izhajati iz poznavanja tehnike in materialov v času nastanka AV dela. Avtoriteta restavratorja mora biti podprta z udeležbo strokovnjakov umetniško strokovnih smeri. To so lahko člani profesionalnih stanovskih društev, ki združujejo najbolj kvalificirane strokovnjake določene panoge. Poudarek je na sliki (direktor fotografije), zvoku (oblikovalec zvoka) in etičnih vprašanjih (režiser). Le na ta način se lahko restavrator loti tako odgovornega dela, kot je restavriranje.

Strokovna skupina izbere referenčno kopijo AV dela na podlagi ogleda čim večjega števila ohranjenih filmskih kopij. Za referenco se lahko izbere tudi več kot ena kopija. V primeru, da ni dostopna podpisana arhivska kopija AV dela, je potrebno ugotoviti ali so dostopne kopije vse enake. Če so prisotne različne verzije, je potrebno ugotoviti katera je končna distribucijska verzija. Postopek in ugotovitve je potrebno dokumentirati in najdeno priložiti arhivskemu gradivu AV dela.

V referenčni kopiji restavrator v sodelovanju s strokovno skupino izbere referenčne prizore, ki so reprezentativni za AV delo. Približna skupna dolžina je 15min. Tipični prizori so:

- najtemnejši prizor (low-key)
- najsvetlejši prizor (high-key)
- normalni prizor
- dnevna atmosfera (int./ext.)
- nočna atmosfera (int./ext.)
- prizori po izboru restavratorja

Izbere se tudi dodatne referenčne prizore za zvok, v kolikor zgoraj navedeni prizori ne zadovoljujejo reprezentativnega vzorca zvočne slike filma, o čemer odloča restavrator v sodelovanju s strokovno skupino.

Iz izbranih prizorov na referenčni kopiji se digitalizira v resoluciji 4k vzorčne materiale, ki se jih barvno izenači s pozitiv kopijo tako, da so za gledalca neločljivi. Tako pripravljen material naj služi kot referenčni digitalni zapis.

Restavratorjeva naloga je oceniti v kakšnem stanju je izbrana referenčna kopija. Kvalificirana ocena stanja referenčne kopije je interpretacija izgleda zaradi staranja kopije v primerjavi z originalnim negativom. S primerjanjem digitalnega referenčnega zapisa in digitaliziranega originalnega negativa ter strokovno podlago restavratorja lahko določimo prvotni izgled slike, ki odgovarja avtorskemu

konceptu AV dela. Na podlagi ocene izgleda in referenčnih prizorov kolorist samostojno opravi barvne korekcije na celotnem filmu.

Število zvočnih kanalov restavrirane različice mora biti enako izvornemu, spreminjanje števila kanalov se šteje kot remaster.

Popravijo se poškodbe, odstranjujejo nečistoče v skladu z restavratorsko stroko. Išče se morebitne manjkajoče dele slike in zvoka. Glede na etična vprašanja, ki se pojavijo v procesu dela in nejasnosti izhajajoče iz njih se raziskuje arhivsko gradivo, ki pomaga pri sprejemanju odločitev in služi kot strokovna in zgodovinska opora za restavratorja in strokovno skupino.

Ko je delo restavratorjev slike, zvoka, kolorista in raziskovalcev opravljeno sledi ogled celotnega restavriranega filma. Skozi pogovor restavratorjev in strokovne skupine, pripombe in razrešitev etičnih vprašanj se naredijo popravki. Rezultat je najboljša možna vrnitev AV dela v prvotno kvaliteto, kot je bila v času njegovega nastanka, ker se upošteva avtorjevo zamisel in umetniški namen.

Ta metoda vodi k novi digitalni kopiji izdelani iz originalnega negativa. Tako kot je nekoč nastala analogna filmska kopija iz originalnega negativa, tako naj nastane nova digitalna kopija, iz nje pa novi 35mm arhivski negativ ali 35mm separadni arhivski master.

Restavrator odgovarja za to, da ne nastane nova verzija AV dela (remaster), tako v primeru živečih, kot tudi že pokojnih avtorjev.

Te smernice veljajo tudi v primeru celotnega poteka restavriranja v tuji državi. Naročnik je dolžan pokriti stroške dela restavratorja in njegove izbrane strokovne skupine.

V primeru, da se postopek restavriranja izvaja v tujini, se v nobenem primeru naročnik ne sme prepustiti postopka izbrani instituciji brez kvalificiranih in tehnično dobro podkovanih nadzornikov projekta iz Slovenije.

VSEBINSKI STANDARDI

Filme, ki imajo celoten ali del zvočnega zapisa v tujem jeziku in/ali vsebujejo tujejezične zapise v sliki, ki bistveno vplivajo na razumevanje vsebine, se neinvazivno podnaslovi (kar omogoča tehnologija DCP) v skladu z veljavno zakonodajo. Novi negativ se ne podnaslavlja, priloži se lista podnapisov, podnaslovijo se nove 35mm kopije.

AV delo se za potrebe distribucije v tujini ter na komercialnih nosilcih v celoti neinvazivno podnaslovi v slovenskem in angleškem jeziku. Po potrebi tudi v druge jezike.

AV delo se za potrebe distribucije pretvori v formate in opremi z vso potrebno dokumentacijo, po trenutno veljavni listi distribucijskih materialov SFC-ja.

VODJA PROJEKTA

Vodja projekta, ki ni nujno tudi izvajalec, je profesionalni filmski restavrator, ki svojo strokovnost na tem področju lahko dokaže.

Vodjo projekta izbere naročnik v skladu z veljavno zakonodajo ter z upoštevanjem smernic in sledečih kriterijev:

- 1.dokazila o izobrazbi na področju filmskega restavriranja,
- 2.pretekli uspešno izvedeni projekti na tem področju,
- 3.priporočila filmskih institucij s tega področja (filmski centri, kinoteke, restavratorji,...ipd.),

Vsi potencialni restavratorji morajo predložiti dokazila. Proces oddaje naročila za izvedbo restavriranja javne narave, gradivo je dostopno na vpogled.

V kolikor v Sloveniji ne obstaja restavrator, ki bi zadovoljil kriterijem profesionalnosti, se restavratorja išče v tujini.

STROKOVNA SKUPINA

Restavrator skliče strokovno skupino, ki je zadolžena za strokovno svetovanje in pomoč restavratorju. Članstvo v skupini je prostovoljne narave. Vsak posameznik ima pravico zavrniti sodelovanje.

Vsi člani skupine pred začetkom dela s podpisom pogodbe o delu potrdijo, da so seznanjeni s temi smernicami in so strokovno usposobljeni za delo, ki jim ga je z izborom naložil restavrator. Prav tako se zavezujejo svoje delo opraviti profesionalno in v skladu z vsemi določili in pogoji.

Skupino restavrator sestavi heterogeno. Njeni člani niso strokovno usposobljeni na vseh področjih. Naloga vsakega izmed članov skupine je sodelovati z restavratorjem in zastopanje svojega strokovnega področja.

Sestava skupine je sledeča:

- restavrator kot vodja projekta in glavni odgovorni, ki je določen s pogodbo z naročnikom,
- avtor/-ji filma: direktor fotografije, režiser, oblikovalec zvoka (v kolikor so še živeči),
- restavrator zvoka ali oblikovalec zvoka-član profesionalnega združenja (ki ni izvajalec),
- dva (2) člana Združenja filmskih snemalcev (ZFS),
- en (1) član Društva slovenskih režiserjev (DSR)

V kolikor je direktor fotografije filma še živeči mu avtomatično pripada vloga nadzornika izgleda filma. Direktor fotografije ima pravico pooblastiti (pripravi se dokument) drugega direktorja fotografije po lastnem izboru s soglasjem restavratorja. S tem mu preda tudi svoje mesto v skupini in se odreče sodelovanju pri procesu restavriranja.

Potek in metoda restavriranja opisana v teh smernicah imata prednost pred mnenjem posameznikov znotraj skupine. Vsaka odločitev skupine o nestandardnem posegu v AV delo (zvok in/ali sliko) mora biti podprta z dokaznim gradivom in strokovno obrazložitvijo v končnem poročilu. Končne odločitve potrdi in sprejme restavrator.

Člani skupine so nezamenljivi. Na sestanke in ogleda ne morejo poslati pooblaščenih tretjih oseb. V primeru odsotnosti lahko pooblastijo enega od preostalih članov skupine. Na projekcijah namenjenih strokovni skupini in sestankih ne sme manjkati restavrator in ne več kot eden izmed preostalih članov skupine.

V primeru ponavljajoče se upravičene odsotnosti lahko član ali strokovna skupina predlaga zamenjavo.

V primeru ponavljajoče se neupravičene odsotnosti se to smatra za kršitev smernic.

V primeru kršitev teh smernic se člana skupine razreši ter se poišče novega člana. V primeru, da se to izkaže za nemogoče in bi zamuda lahko škodila projektu, se lahko delo izjemoma dokonča z največ enim manjkajočim članom, kar mora pisno potrditi restavrator.

Skupina ob zaključenem delu napiše poročilo v katerem zaobjame vse tehnične lastnosti in zapiše utemeljitve za morebitne posege ter priloži dokazno gradivo. To poročilo je javne narave in se doda vsaki fizični kopiji restavriranega filma.

Vsi člani skupine s svojimi podpisi potrdijo verodostojnost poročila in zagotovijo, da je bil proces restavriranja izveden profesionalno in odgovarja zastavljenim standardom.

S podpisom poročila AV delo pridobi uradni certifikat in tako postane edina kopja, ki se jo sme javno predvajati (kino, tv, izdaje na nosilcih za prodajo..., Slovenska kinoteka: predvaja se nova 35mm kopija oz. restavrirana DCP kopija v skladu s statutom Slovenske kinoteke)

S podpisom končnega poročila skupina uradno zaključi svoje delo.

Člani skupine imajo pravico vrniti v delo oz. zavrniti restavrirano kopijo, če se ugotovijo pomanjkljivosti v končni kopiji ali se ugotovijo nepravilnosti in kršitve teh smernic. Slovenski filmski center, Slovenski filmski arhiv in Slovenska kinoteka se zavezujejo spoštovati odločitev strokovne skupine.

Za organizacijo in koordinacijo projekcij in sestankov skrbi predstavnik SFC.

Na vsakem izmed sestankov se naredi krajši zapisnik, ki vključuje glavne pripombe, popravke in sprejete odločitve glede poteka dela.

RAZNO

Te smernice so javne narave in so dostopne na vpogled.

Te smernice je potrebno enkrat letno strokovno pregledati in prilagoditi glede na razvoj tehnologij in strokovnih splošnih dobrih praks in spremembe standardov (zlasti arhivskih in restavratorskih).

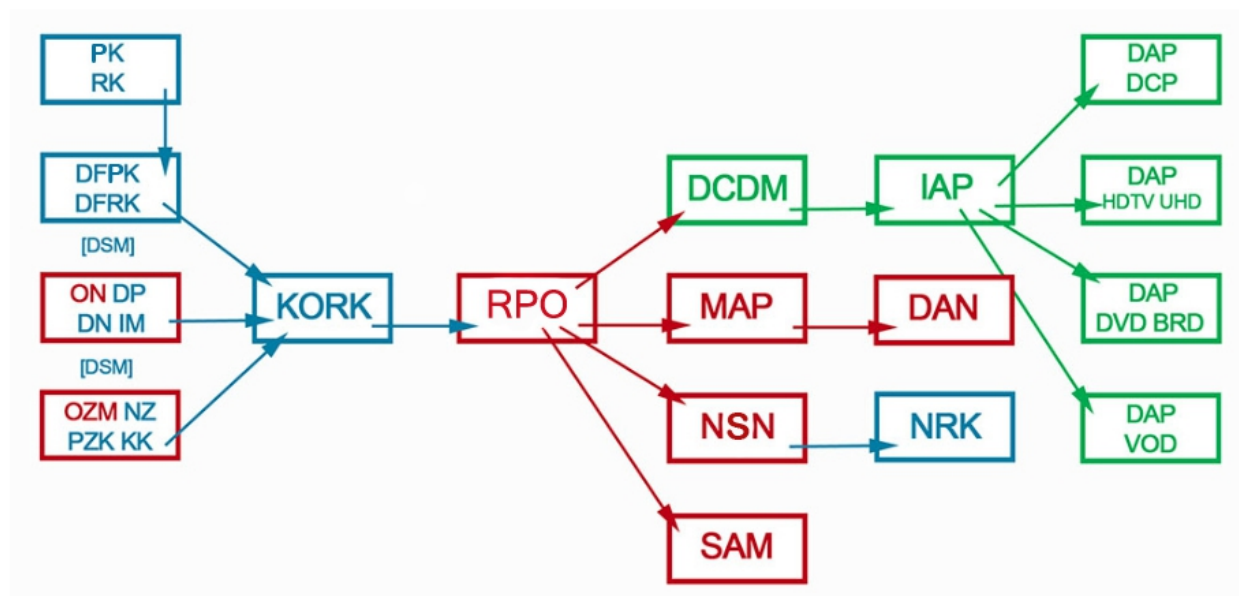
Vsebinske spremembe teh smernic se delijo na strokovne in splošne. Za strokovne je pristojna vsakokratna strokovna skupina, v primeru zapletov oz. nepredvidenih okoliščin. V dogovoru z direktorjem SFC, SFA, Slovesnko kinoteko ter predsednikoma ZFS in DSR. Za splošne spremembe so pristojni direktor SFC ter predsednika DSR in ZFS s soglasjem članov.

Spremembe pravilnika, ki bi lahko ogrozile strokovnost, kvaliteto ali transparentnost postopka niso dovoljene.

Kraj in datum

Podpisi

Predlog smernic pripravila: Lev Predan Kowarski, ZFS in Simon Tanšek, ZFS

PK – Podpisana Kopija – skrbno izdelana in čitana (barvno korigirana) kopija tistega časa. Taka kopija je nastala v laboratoriju v prisotnosti direktorja fotografije, ki je popravljala ekspozicije in barve, vse dokler ni nastala tako imenovana finalna izravnanja kopija, ki jo lahko imenujemo tudi premierna kopija. Ta „podpisana“ kopija vsebuje sinhroniziran slikovni in zvočni del, ki so jo potrdili direktor fotografije, oblikovalec zvoka in režiser, ki se je tudi na prvi del kopije fizično podpisal. „Podpisana“ kopija je služila kot avtoriziran referenčni material za izdelavo vseh novih kopij. Danes se uporablja pri digitalnem restavriranju kot referenca.

RK – Referenčna Kopija - skrbno izdelana in čitana (barvno korigirana) kopija tistega časa. Taka kopija vsebuje sinhroniziran slikovni in zvočni del in je namenjena distribuciji. Restavrator jo lahko izbere kot referenco, saj se referenčna kopija najbolj približa podpisani kopiji. Ker kopijo ocenjujemo, se mora izbor referenčne kopije zgoditi v sodelovanju s strokovno skupino, v kateri so direktorji fotografije.

DFPK / DFRK - Digitalni Faksimile Podpisane Kopije / Digitalni Faksimile Referenčne Kopije – faksimile je natančna imitacija izvorne PK ali RK, ali pa le njen del, ki se z originalom ujema v obliki in barvi, čeprav uporablja različno tehnologijo in material. Faksimile vsebuje informacije o aktualnem stanju AV dela, kot tudi spremembah skozi čas (poškodbe in podobno...).

DSM – Digital Source Master – digitalni podatkovni zapis izvornika – je set digitalnih in zvočnih podatkov narejenih v postprodukcijskem procesu, odvisen od procesa in tehničnih zmožnosti delovišča postprodukcije, npr. podatki iz skenerja. Set vsebuje nekomprimirane in nezakodirane

datoteke informacij o sliki, zvoku in podnapisih in odgovarja določenim mednarodnim normam (npr. ISO 26428 s priporočilom SMPTE), zapisan najboljše v datoteke TIFF z bitovo globino 12 ali 16 bit na slikovni kanal. Slika je zapisana z vratci kamere, z oznakami prelivov posameznih filmskih delov (če so bile žigosane v negativ) in nima retuširanih nečistot ali poškodb materiala.

ON – Original slikovni Negativ filma – filmski negativ eksponiran s filmsko kamero

DP- Duplikatni slikovni Pozitiv – izdelan iz originalnega negativa (ON) z istimi kopirnimi parametri kot premierna podpisana kopijas (PK). Služi za izdelavo duplikatnega negativa in tudi kot rezervni-varovalni material v primeru uničenja originalnega negativa.

DN - Duplikatni slikovni Negativ – izdelan s kopiranjem duplikatnega slikovnega pozitivna za namen izdelave distribucijskih kopij

IM – InterMediat – barvni duplikatni material s strmostjo 1.00 za izdelavo barvnih duplikatnih pozitivov in duplikatnih negativov

NK – Nema Kopija – filmska kopija brez zvočnega zapisa

DKP – Duplikatna Kombinirana Pozitivna kopija – je izdelana iz originalnega negativa ON in negativa zvoka NZ, vsebuje sinhroniziran slikovni in zvočni del, uporablja se jo kot rezervni material v primeru izgube ali poškodbe originalnega negativa. Te kopije so arhivirane in se nikoli ne posojajo za projekcije.

OZM – Original Zvočni Mix – original zvočni mix AV dela je zabeležen na magnetni ali optični nosilec in uporabljen kot avtoriziran referenčni material za digitalno restavriranje.

NZ – Negativ Zvoka – negativ zvoka je originalni miks zvoka zapisan v optični podobi, lahko tudi prepis iz OZM v optično obliko, ki se ga uporablja pri izdelavi RK, KK, PZK ali DKP, izdelan je v zvočni kameri

PZK – Pozitivna Zvočna Kopija – samostojna pozitivna kopija izdelana iz zvočnega negativa za namen digitalizacije. Pozitivna zvočna kopija je običajno nova, iz NZ skrbno narejena filmska kopija z eno ali dvostranskim optičnim zapisom zvoka, ki ne vsebuje zapisa slike.

KK – Kombinirana Kopija – kombinirana kopija je skrbno izdelana kopija iz ON in NZ za namen projekcije v kino distribuciji, vsebuje sinhronizirano sliko in zvok

KORK – Kvalificirana Ocena prvotnega izgleda Referenčne Kopije – restavrator in strokovna skupina oceni osnovne slikovne parametre (svetlost, kontrast, barvni ton, sitost barv) s ciljem obnoviti prvotni izgled podpisane (referenčne) kopije v času premiere. Ta restavratorska ocena poteka pri pregledu in primerjavi naskeniranega negativa slike (ali najbližje ohranjenega slikovnega filmskega vira) z digitalno referenčno kopije DFRK.

RPO - Restavriran Potrjen Original – je rezultat digitalnega restavriranja (modificiran DCDM s vratci kamere in brez retuš), ki so ga avtorizirali restavrator, strokovna skupina in predstavnik državne ustanove, kot nov originalni vir prvotnega AV dela. RPO se ne more upoštevati kot verzija AV dela, ampak je to njegov originalni digitalni vir.

DCDM - Digital Cinema Distribution Master - so nekomprimirane in nezakodirane datoteke informacij o sliki, zvoku in podnapisih in odgovarja določenim mednarodnim normam ISO 26428 s priporočilom SMPTE, zapisan v datoteke TIFF z bitovo globino 12 ali 16 bit v barvnem prostoru

XYZ kot distribucijski digitalni original. Slika je zapisana z vratci projekcije v času nastanka AV dela, z retuširanimi oznakami prelivov posameznih filmskih delov in z retuširanimi nečistočami ali poškodbami materiala.

IAP – Intermediate Access Package - je set nekompresiranih in nezakodiranih slikovnih in zvočnih datotek, identifikacijskih in dodatnih tehničnih meta podatkov v primernem formatu (matematično brezizgubna kompresija slikovnega zapisa, zvočni zapis brez kompresije (primer: JPEG2000lossless) izdelan iz restavrirane in potrjene TIFF 16bit, XYZ sekvence; namenjen je za produkcijo vseh distribucijskih formatov (digitalni kino, televizija, domači video, web...). Ni primeren za shranjevanje AV del za daljše obdobje, vsebuje le projekcijsko slikovno polje v ločljivosti 2k ali 4k in podpira le slikovne frekvence glede na mednarodno normo ISO za digitalno kinematografsko projekcijo. Produkt, ki je optimalen za izdelavo nadaljnjih mastrov prirejenih točno določenim standardom za distribucijsko širitev (DCP, DVB-T, BRD, DVD, VOD in podobno).

DCP – Digital Cinema Package – je predstavitvena kopija za distribucijo v digitalnih kinih; na splošno ni primerna za shranjevanje AV del za daljše obdobje.

DAP – Distribution (Dissemination) Access Package – je kakršenkoli distribucijski format (za digitalni kino, televizijo, domači video, web, BRD,...)

DVD – Digital Versatile Disc (Digital Video Disc)

BRD – Blu-Ray Disc

VOD – Video On Demand

HDTV, UHD TV (UHD) – High-Definition TeleVision, Ultra High-Definition TeleVision

MAP – je set nekompresiranih in nezakodiranih slikovnih in zvočnih datotek, identifikacijskih in dodatnih tehničnih meta podatkov v primernem formatu (matematično brezizgubna kompresija slikovnega zapisa, zvočni zapis brez kompresije (primer: JPEG2000lossless)) izdelan iz restavrirane in potrjene TIFF 16 bit, XYZ sekvence, v izvorni ločljivosti, namenjen za shranjevanje AV del za daljše obdobje; vsebovati mora celo slikovno polje kamere (kakor tudi zvočni optični zapis, perforacijo filmskega traku, itn...) in podpirati originalno projekcijsko frekvenco slike. Tako je optimiziran za shranjevanje in digitalno zaščito.

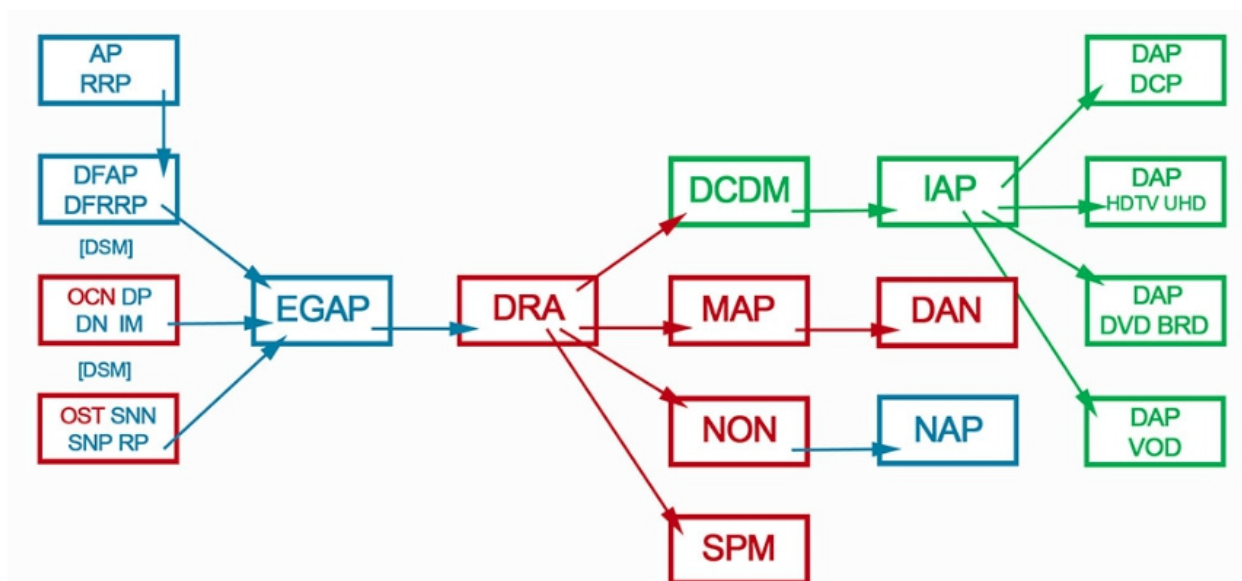
DAN : Data Archive Negative – je podatkovni zapis na filmski negativ (podatkovni arhivski negativ)

NSN - Novi Slikovni Negativ – nastane z laserskim prepisom digitalnih podatkov na nov negativni material, po razvijanju negativnega materiala nastane analogna kinematografska slika

NRK – Nova Referenčna Kopija – filmska kopija narejena kot kontrolna kopija z novega slikovnega negativa NSN

SAM - Seperativni Arhivni Master - trije črnobeli seperatni R, G in B izvlečki iz barvnega originalnega negativa ali DRA služijo za dolgoročno arhiviranje. Ločene „R“, „G“, „B“ pasove dobimo z rakopiranjem ali laserskim prepisom na trajen arhivski črnobeli negativ s strmostjo 1.00.

Tabela in razlaga kratic v angleškem jeziku:

AP – Answer Print — is the final print of several carefully approved Trial Answer Prints (First, Second, ...) processed by a Cinematographer in a film laboratory usually printed directly from the composited camera negative. The Final Answer Print is also known as a “Show print” used for screening at special events such as gala premieres. It is, at the time of the film’s origin, a balanced, so-called “signed” release print containing synchronised visual as well as audio components, approved by the cinematographer, sound engineer and director of the film, who all physically signed its first reel, presented at the première of the film and is generally used later as the only authoritative reference material for producing new prints. Today, it is suitable as a reference for digital restoration. This rarely occurs in the Czech Republic but is a standard practice westward from our borders.

RRP – Reference Release Print – a print carefully made at the time of its origin, a balanced print containing synchronised visual as well as audio components, intended for distribution in cinemas. It was chosen as a reference release print by the restorer, i.e. as the one closest to the signed print. It is always an estimate which is why the selection of the reference release print must be carried out together with the expert group consisting of cinematographers.

DFAP/DFRRP – Digital Facsimile of Answer Print or Digital Facsimile of Reference Release Print. This facsimile is an exact replica of the *heritage item* or of its part, identical to the original in shape and colour, different by the technology and material used. The facsimile captures the current condition of the work including traces of its development in the course of the time (damage etc.).

DSM – Digital Source Master – is a proprietary set of digital video and audio files created in the post-production process, depending on the processor of the cinematographic work and on the technical facilities available, i.e., e.g. data from a film scanner. The set includes uncompressed and unencrypted video, audio and subtitle files, compliant with the relevant international standards (e.g. ISO 26428 and recommendations of the SMPTE), stored in TIFF files with a bit depth of 12 bits or 16 bits per channel. The picture is saved with the camera gate, cue marks of film sections and does not have retouched hairs in the gate or material damage.

OCN – Original Camera Negative – the negative originally exposed in a camera.

DP – Duplicate Positive – Master Positive (MP). The same black&white or color timing used to create the final Answer Print (AP) is used to print a Master Positive.

DN – Duplicate Negative – Dupe Negative (DN). A negative black&white or color copy made from the Master Positive (MP).

IM – InterMediate – Intermediate Film Stock with an average gradient of $\gamma = 1.00$ used for printing color Master Positive or Dupe Negative.

SP – Silent Print – a film print without the sound track.

PMP — Protection Master Print – a “Master Print” made from the OCN and SNN, containing synchronized visual and audio components, serving as a backup in case of a loss, damage or fading of the OCN. These prints are stored in the archive and are never lent for screening.

OST – Original Sound Track – original soundtrack of the cinematographic work is recorded on magnetic or optical media and used as authoritative reference material for digital restoration.

SNN — Sound Negative — sound negative is the original soundtrack recorded in an optical form or a transcript from the OST into the optical form used in the production of RRP, RP, SNP or PMP, produced in a sound camera.

SNP – Sound Positive – independent positive print produced from the sound negative for the purposes of subsequent digitisation. A positive sound print is usually a new film print carefully made from the SNN with one-sided or double-sided optical recording of the sound which does not contain the image component which is complete compared to the SNN.

RP – Release Print – a release print is a print of the film carefully made from the OCN and SNN intended for screening in cinemas, containing synchronised visual and audio components, which is, at the moment of digitisation in very good technical condition.

EGAP – Educated Guess of Answer Print – the estimate made by the restorer and his/her expert group of the basic image parameters (brightness, contrast, hue, saturation) aimed at restoring the original appearance of the signed (reference) print at the time of its première. This estimate made by the restorer is based on a scanned negative of the image (or the closest surviving source of the film’s image) and on its being compared with the Digital Facsimile of Reference Release Print, the DFRRP.

DRA – the Digitally Restored Authorize – is the result of a process of digital restoration (modified DCDM with a camera gate and without retouching) which has been certified by the restorer, the expert group and representatives of the state authority as the new original source of the original work. The DRA thus cannot be considered a version of the work but its original digital source.

DCDM – Digital Cinema Distribution Master – are uncompressed and unencrypted video, audio and subtitle files complying with the respective international standards ISO 26428 and recommendations of the SMPTE, stored in TIFF files with a bit depth of 12 bits or 16 bits in the XYZ colour space as the digital original designed for distribution. The image is stored with the projection image area from the time of its origin, retouched cue marks of film sections and retouched hairs in the gate or material damage.

IAP – Intermediate Access Package – is a set of unencrypted, compressed video and audio files, identifying complementary technical metadata and media (visually lossless compression of the visual component, audio component without compression) created from the DRA (in the form of the DCDM); it is intended for production of all distribution formats (for digital cinema, television, home video, web etc.). It is not suitable for long-term storage of cinematographic works, it contains only the projection image field and supports only frame rates according to the relevant international ISO standard for digital cinematic projection. The DRA product optimised for creation of additional sub-masters for distribution exploitation (DCP, DVB-T, BRD/DVD, VOD, etc.).

DCP – Digital Cinema Package – is a presentation print for distribution in digital cinemas; generally, it is not suitable for long-term storage of cinematographic works.

DAP – Distribution (Dissemination) Access Package – is any distribution format (for digital cinema, television, home video, web, BRD, etc.)

DVD – Digital Versatile Disc (Digital Video Disc)

BRD – Blue-Ray Disc

VOD – Video On Demand

HDTV, UHDTV (UHD) – High-Definition TeleVision, Ultra High-Definition TeleVision

MAP – Master Archive Package – is a set of unencrypted, compressed video and audio files, identifying complementary technical metadata and media (mathematically lossless compression of the visual component, the audio component without compression) created from the DRA (16-bit TIFF, XYZ) in an arbitrarily selected resolution, intended for long-term preservation of cinematographic works; it should contain the whole camera image field (incl. any optical sound recording, perforation holes of the filmstrip etc.) and support the original projection frame rate. The DRA product optimised for long-term digital preservation.

DAN – Data Archive Negative – is the data entry into the film negative (Data Archive Negative).

NON – New Original Negative – was created by laser recording of digital data into a new negative film stock where it produces an analogue cinematic image.

NAP – New Answer Print – a print made in order to check the New Original Negative – NON.

SPM – Separation Protection Master – three black-and-white separation R, G and B colour extracts from the original colour negative or the DRA used for long-term archiving of the three black strips “R”, “G” and “B” made by printing or laser recording onto a durable archival black-and-white negative with the gradient of $\gamma = 1.00$.